

SEAN

Secretariaat:

Postbus 122

9400 AC Assen

Bezoekadres:

Westerbrink 1

Tel. 0592 - 36 53 85 / 36 55 66

Fax 0592 - 36 52 38

Sociaal - Economische *Adviesraad* Noord Nederland

Aan de voorzitter van de
Tweede Kamer,
mevrouw J. van Nieuwenhoven.

In afschrift aan: IPSC en SNN-bestuur

Assen : 19 november 1998

Kenmerk: 157/98

Onderwerp: kabinetsbeslissing t.a.v. Noord-Nederland,
d.d. 23 oktober 1998 (SEAN-advies nr. 34)

Geachte voorzitter,

In de u toegezonden brief van 22 april 1998, kenmerk 059/98, hebben wij ons standpunt kenbaar gemaakt over de afspraken in het bestuurlijk overleg op 16 april 1998 tussen het Kabinet en het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) over het rapport van de Commissie Langman en de reactie daarop van het SNN, getiteld "Kompas voor de Toekomst". Onze grote waardering hebben wij toen geuit voor het feit dat het Kabinet de visie van SNN onderschreef. In essentie ging het daarin om de volgende elementen:

- vergroting van de bijdrage van Noord-Nederland aan de doelstellingen van de nationale ruimtelijk-economische ontwikkeling door middel van een (aanzienlijke) reductie van de afstand tot de centra van economische activiteiten (Randstad, Noord-Duitsland, Ruhrgebied) en door
- bundeling en ontwikkeling van grootschalige(r) industriële en dienstverlenende activiteiten in enkele economische kernzones en daarbinnen gelegen stedelijke centra, die gedragen worden door een stelsel van internationale transportassen, de zogenaamde Noord-corridor.

SNN

WVN

MKB-N

FNV-N

CNV-N

MHP-N

NLTO

FLTO

De afspraken van 16 april 1998 zijn in het regeerakkoord van het huidige Kabinet bevestigd. Vervolgens heeft het Kabinet in zijn brief van 23 oktober 1998 aan de voorzitter van de Tweede Kamer aangegeven op welke wijze de door SNN voorgestelde noordelijke programma's en investeringsprojecten passen in de beleidspakketten voor ruimtelijk-economische structuurversterking in Nederland.

De maatregelen uit het akkoord van 16 april 1998 en de kabinetsbeslissing van 23 oktober 1998 betekenen zonder twijfel een krachtige impuls voor de bereikbaarheid, de ontwikkeling van economische kernzones, de versterking van de marktsector en de verbetering van de internationale transportassen in Noord-Nederland.

Toch roept het thans uitgezette beleid voor Noord-Nederland ook diverse cruciale vragen op, die wij met het oog op de behandeling van de kabinetsbrief van 23 oktober in de Kamer gaarne onder uw aandacht willen brengen:

1. Het totale investeringsvolume

Het feit, dat een aantal majeure verkeersinfrastructuurprojecten in weerwil van de gemaakte afspraken op 16 april ten laste worden gebracht van de ICES-gelden (pakket Bereikbaarheid) vermindert het totale investeringsvolume in dit verband tot 2010 met ca. f 800 mln. Naar onze inschatting zou met het thans voorgenomen beleid in de periode t/m 2006 een gemiddeld investeringsvolume kunnen worden bereikt in de orde van 700 mln. per jaar. (De Langman-claim beliep ca. 1 miljard per jaar). Wij vragen ons af wat dit zal betekenen voor de centrale doelstelling van het beleid (kabinetsbrief pagina 17) om het faseverschil in ontwikkeling door middel van het creëren van 43.000 additionele arbeidsplaatsen weg te werken.

Wij achten het niet verantwoord het bereiken van de doelstelling op de lange baan te schuiven.

2. Drie topprioriteiten voor Noord-Nederland

Naast de aanleg van een ethyleenleiding naar het Noorden (waarvoor het Kabinet 100 miljoen heeft gereserveerd) heeft de SEAN in zijn brief van 22 april 1998 nog twee andere topprioriteiten aangegeven: de realisering van een internationale hoge snelheidsverbinding Noord (HSV-Noord) en de voltooiing van de Duitse A31 Emslandautobahn voor 2005. Met de realisering daarvan -zo stelden wij- "zullen op termijn de positie en rol van Noord-Nederland in het (internationale) economische krachtenveld aanzienlijk en blijvend worden versterkt."

Ten aanzien van het strategische (mega-)project HSV-Noord moet naar onze mening volstrekt helder blijven dat het streven erop gericht is voor 2010 met de uitvoering te starten. Conform de afspraak zal de snelle verbinding worden opgenomen in het SVV-III (NVVP). De SEAN bepleit, op grond van eerder uitgevoerd onderzoek, de HSV-Noord uit te voeren als magneetweeftrein voor personen- en beperkt vrachtvervoer. De Duitse deelstaten Nedersaksen en Bremen zijn inmiddels bereid mee te werken aan een studie naar de haalbaarheid van doortrekking van de lijn van Groningen naar Hamburg (in aansluiting op het traject Hamburg - Berlijn) zodat deze opgenomen kan worden in het Bundesverkehrswegeplan dat in 1999 verschijnt.

Voor wat betreft de A31 is het ons opgevallen dat in de brief van het Kabinet geen mededelingen zijn te vinden over het op 16 april aangekondigde overleg met de Duitse autoriteiten over "de voltooiing van de Emslandlinie voor 2005 (en de opname van de verdubbeling van de E233 in het Bundesverkehrswegeplan)." Gelet op de actuele Duitse politiek is hiertoe alle aanleiding.

Wanneer en met welke inzet vindt dit overleg plaats?

3. Driesporenbeleid

In zijn brief van 22 april j.l. heeft de SEAN op basis van het bereikte accoord van 16 april de verwachting uitgesproken dat het Kabinet uit de ICES-gelden met name voor de steden en het landelijk gebied in Noord-Nederland nog substantiële aanvullende bedragen beschikbaar zou stellen. De invulling van het ICES-pakket "Vitaliteit steden" heeft nog niet plaatsgehad en moet dus worden afgewacht. Voor plattelandsontwikkeling (LNV, VROM) worden evenwel nog steeds zeer bescheiden bedragen in het vooruitzicht gesteld. De door Kabinet en SNN op 16 april overeengekomen samenhangende, integrale pragmatische aanpak via een driesporenbeleid kan op deze wijze niet worden gerealiseerd. Dus ontstaat een onevenwichtigheid, die ten koste gaat van het goede en beoogde leef- en vestigingsklimaat. Hoe wordt hierover binnen het Kabinet gedacht?

4. Europese structuurfondsen

De nog te maken afspraken over de inzet van Europese structuurfondsen bieden wellicht een mogelijkheid het beoogde evenwicht in de drie SNN-programma's (economische kernge-

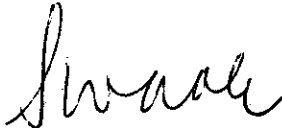
bieden/versterking marktsector, stedelijke centra, landelijk gebied) (enigszins) te herstellen. Daarbij is dan wel van essentieel belang dat geheel Noord-Nederland onder de nieuwe Doelstelling 2 van de Europese Structuurfondsen wordt gebracht.

Wij herinneren wat dit betreft aan de afspraak van 16 april dat ten aanzien van de ontvangsten uit de Europese Structuurfondsen in de periode 2000 t/m 2006 het Kabinet zich inspant "een fair share voor Nederland te verwerven. Indien deze fair share wordt gerealiseerd zet het Kabinet zich in om het gehele Noorden onder Doelstelling 2 te brengen." Met fair share is bedoeld: tenminste de gemiddelde jaarlijkse omvang van de ontvangsten zoals die in 1994 t/m 1999 is gerealiseerd.

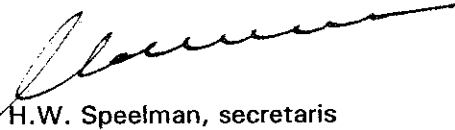
Wij zijn van mening dat indien deze inspanningen niet (volledig) worden gehonoreerd het Kabinet in de geest van het aprilaccord alsnog compensatie zal moeten bieden. De vraag daarbij is of (zie het accoord van 16 april) deze compensatie thans nog uit de ICES-gelden kan worden geput nu reeds een groot deel van deze middelen voor de lopende beleidsperiode is toegedeeld.

Samengevat hebben wij in deze brief tot uitdrukking willen brengen dat ons oordeel over belangrijke onderdelen van het kabinetsbeleid voor Noord-Nederland positief blijft. Op een aantal majeure punten ontbreken echter nog steeds voldoende zekerheid en helderheid in het beleid. Wij hopen dat de Kamerbehandeling van de ICES-brief daarin zal voorzien. Daarbij willen wij niet nalaten nog op te merken dat wij ervan uitgaan dat de Houtskoolschets als richtinggevende voorstudie van de Vijfde Nota RO, waarover het Kabinet naar verwachting op 18 december 1998 een beslissing neemt, voor wat Noord-Nederland betreft zal zijn gebaseerd op de visie die het Kabinet op 16 april 1998 heeft onderschreven. Ook hier is de consistentie van het kabinetsbeleid aan de orde.

Voor de Sociaal-Economische
Adviesraad Noord-Nederland,

K.W. Swaak, voorzitter

H.W. Speelman, secretaris